

19.1.2018

Referensram för kommunikation mellan Finansinspektionen och revisorerna

Inledning

Syftet med denna referensram är att skapa förhållanden för en effektiv kommunikation mellan Finansinspektionen samt kreditinstitutens och försäkringsbolagens¹ revisorer. Målet för kommunikationen är att förbättra tillförlitligheten hos kreditinstitutens och försäkringsbolagens ekonomiska information genom att främja tillsynen över kreditinstitut och försäkringsbolag samt bidra till en högklassig revision.

Referensramen har utarbetats utifrån artikel 12.2 i EU:s revisionsförordning (EU) nr 537/2014, enligt vilken det ska inrättas en verkkningsfull kommunikation mellan de behöriga myndigheter som utövar tillsyn av kreditinstitut och försäkringsföretag, å ena sidan, och de lagstadgade revisorer och revisionsföretag som utför lagstadgad revision av sådana institut och företag, å andra sidan. Enligt EU:s revisionsförordning gäller skyldigheten att kommunicera bägge parterna. Europeiska bankmyndigheten (European Banking Authority, EBA) och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA) har meddelat riktlinjer² om kommunikation för de behöriga myndigheter som utövar tillsyn av kreditinstitut samt av försäkrings- och återförsäkringsbolag.

Referensramen innehåller principer som anger

- typen av kommunikation
- kommunikationens frekvens och omfattning samt
- parternas skyldigheter och omfattningen av informationsutbytet mellan parterna.

Vid kommunikationen iakttas dessutom proportionalitetsprincipen, som inverkar på tillämpningen av de principer som anges i referensramen på till exempel kommunikationens form och frekvens. En omständighet som särskilt ska beaktas är de risker som hänför sig till kreditinstitutets/försäkringsbolagets verksamhet.

Finansinspektionen kommer överens om principerna för kommunikationen tillsammans med revisorerna.

Referensramens tillämpningsområde

Referensramen omfattar all kommunikation mellan Finansinspektionen och revisorn som gäller tillsynen över kreditinstitutet eller försäkringsbolaget när Finansinspektionen är behörig tillsynsmyndighet. Förutom tvåpartsmöten kan det vid behov ordnas trepartsmöten mellan Finansinspektionen, revisorn och kreditinstitutet/försäkringsbolaget. Utöver den företagsspecifika kommunikationen ska Finansinspektionen i enlighet med EBA:s och EIOPA:s riktlinjer kommunicera kollektivt med en grupp revisorer eller en yrkesorganisation som representerar revisorer. Finansinspektionen ordnar kollektiv

¹ Nationellt har det föreskrivits att på arbetspensionsbolag, kreditinstituts och försäkringsbolags samt i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) avsedda konglomerats holdingsammanslutningar samt på centralinstitut för sammanslutningar av inlåningsbanker tillämpas alla revisionsbestämmelser som gäller PIE-sammanslutningar inklusive dialog mellan deras revisorer och tillsynsorgan.

² EBA:s riktlinjer: https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1651031/Guidelines+on+communication+between+competent+authorities+%28EBA-GL-2016-05%29_SV.pdf/2ad43dca-01e5-447f-8f5b-b9c25331f2e9 och EIOPA:s riktlinjer: https://eiopa.europa.eu/Publications/Guidelines/Audit_GLS_SV.pdf

19.1.2018

kommunikation varje år. Beslut om mötenas form och sammansättning fattas årligen enligt den rådande situationen.

Finansinspektionen är behörig myndighet när det gäller kommunikation med mindre betydande institut (less significant institutions, LSI) och försäkringsbolag, medan Europeiska centralbanken är behörig myndighet när det gäller betydande institut (significant institutions, SI). När det gäller tvåpartsmöten berör denna referensram således endast kommunikation med LSI-kreditinstitut och försäkringsbolag. Vid kollektiv kommunikation behandlas däremot frågor som gäller hela kreditinstituts- och försäkringssektorn.

Princip 1:

Finansinspektionen och revisorerna bör eftersträva en öppen och konstruktiv kommunikation

Kommunikationen ska vara en öppen och konstruktiv tvåvägskommunikation, vars syfte är att främja skötseln av parternas uppgifter. Kommunikationen ska ske via lämpliga kommunikationskanaler, såväl formellt (t.ex. på förhand överenskomna möten) som mera informellt (t.ex. telefonsamtal). Målet är att parterna ska kunna formulera sina åsikter fritt i samband med kommunikationen. Kommunikationen ska kunna anpassas till potentiella oväntade händelser i framtiden. Man ska tillsammans komma överens om agendan för kommunikationen på förhand så att bägge parterna kan påverka dess innehåll och förbereda sig på kommunikationen så bra som möjligt.

Parterna som deltar i kommunikationen bör uppfylla sina egna ansvarsområden och den ena parten bör inte använda den andra partens arbete istället för att utföra sitt eget arbete. Det kreditinstitut eller försäkringsbolag som kommunikationen gäller bör vara huvudsaklig informationskälla för parternas arbete.

De viktigaste deltagarna i kommunikationen är den person som ansvarar för tillsynen och den huvudansvarige revisorn. Det kan dessutom vara nödvändigt att även andra personer deltar i kommunikationen, såsom experter som besitter särskild sakkunskap om de frågor som diskuteras.

Princip 2:

Kommunikationen ska vara effektiv och regelbunden

Kommunikationen ska föras så ofta och i en form som är nödvändig för att viktig information ska kunna utbytas effektivt och i rätt tid. Kommunikationens form, innehåll och frekvens varierar i enlighet med proportionalitetsprincipen och är beroende av företagets särdrag och omständigheter. Exempelvis företagets storlek, interna organisation och karaktär samt dess verksamheters omfattning, komplexitet och risker inverkar på kommunikationen.³ Om företaget hör till en grupp förs kommunikationen i regel på moderföretagsnivå och om det är fråga om en sammanslutning av inlåningsbanker förs kommunikationen i regel med sammanslutningens centralinstituts revisor. I enskilda fall och beroende på riskerna kan kommunikationen också föras separat med revisorn i ett företag som hör till gruppen eller sammanslutningen av inlåningsbanker.

³ Avsnitt 21 i EBA:s riktlinjer och avsnitten 1.10, 1.16 och 1.25 i EIOPA:s riktlinjer

19.1.2018

Regelbundna och på förhand överenskomna tvåpartsmöten med enskilda företag bör ordnas minst en gång om året med stora företag under tillsyn. Kommunikationen kan infalla antingen i det skede då tillsynen och revisionen planeras eller i slutet av företagets rapporteringsår beroende på till exempel vilka omständigheter som tidigare framkommit vid tillsynen och revisionen av företaget och vilka slags förändringar som är att vänta i företagets verksamhet och omvärld. I enskilda fall och när situationen kräver det bör kommunikation föras oftare och i synnerhet i situationer där det blir aktuellt med fördjupad kommunikation.⁴ Vid fördjupad kommunikation ska det ordnas minst ett företagsspecifikt fysiskt tvåpartsmöte.

Utöver regelbundna möten ska kommunikation föras på ad hoc-basis när någon särskild omständighet eller ny fråga har framkommit i samband med tillsynen eller under revisionen. Det kan till exempel vara fråga om tillsynsmyndighetens bedömning eller nya iakttagelser som gjorts i samband med revisionen. Då kan vem som helst av parterna ta initiativ till diskussion. Relevant information ska utbytas i ett så tidigt skede som möjligt oberoende av den planerade tidpunkten för ett regelbundet möte.

Trepartsmöten kan i enskilda fall ordnas enligt behov och i synnerhet i samband med fördjupad kommunikation. Eventuella trepartsmöten kompletterar tvåpartsmötena. Trepartsmöten kan behövas bland annat när det är nödvändigt att få ytterligare utredningar om en fråga som är föremål för diskussion av företagets styrelse, revisionsutskott eller ledning.

Princip 3:

Kommunikationen ska främja rätttidigt och konfidentiellt utbyte av sådan information om kreditinstitut och försäkringsbolag som är relevant för parternas uppgifter

Den information som utbyts under kommunikationen ska vara relevant för bägge parternas uppgifter. Finansinspektionen ska tillsammans med revisorerna bestämma temaområden av gemensamt intresse, där utbyte av relevant information kan främja tillsynsuppgiften och eventuellt inverka på den lagstadgade revisionen. När man överväger vilken information som utbyts, ska man beakta huruvida informationen är väsentlig.

Vid utbyte av information ska man beakta parternas olika skyldigheter, som beror på att parternas uppgifter har olika syfte och omfattning. Parterna ska behandla information som de erhållit under kommunikationen konfidentiellt.

På information som utbyts under kommunikationen tillämpas konfidentialitetskraven enligt direktiv 2013/36/EU. Enligt artikel 56 i direktivet är utbyte av information som sker inom ramen för tillsynsupdraget möjlig mellan behöriga myndigheter och personer med ansvar för lagstadgad revision av räkenskaperna.

Enligt 3:19 § i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av tillsynsobjekts och andra finansmarknadsaktörers re-

⁴ Enligt avsnitt 22 i EBA:s riktlinjer bör fördjupad kommunikation framför allt bedrivas med revisorer av globala systemviktiga institut och andra systemviktiga institut och andra institut som behöriga myndigheter har fastställt utifrån en bedömning av kreditinstitutets storlek och interna organisation samt dess verksamhetens karaktär, omfattning och komplexitet. Vid fördjupad kommunikation bör fysiska möten mellan de behöriga myndigheterna och revisorerna ordnas minst varje år. Enligt avsnitt 1.25 i EIOPA:s riktlinjer bör behöriga myndigheter överväga att anordna möten varje år för försäkringsföretag med hög risk och vars konkurs skulle förväntas få omfattande följder.

19.1.2018

visorer få alla sådana uppgifter som de har om tillsynsobjekt och andra finansmarknadsaktörer och som Finansinspektionen behöver för att fullgöra sitt lagstadgade tillsynsuppdrag. Enligt 4:8 § i revisionslagen gäller en revisors tystnadsplikt inte en omständighet som en myndighet med stöd av lag har rätt att få kännedom om.

Enligt 8:71 § 3 mom. i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut information om ett tillsynsobjekt och någon annan finansmarknadsaktör till den som utför revision hos tillsynsobjektet eller finansmarknadsaktören i fråga.